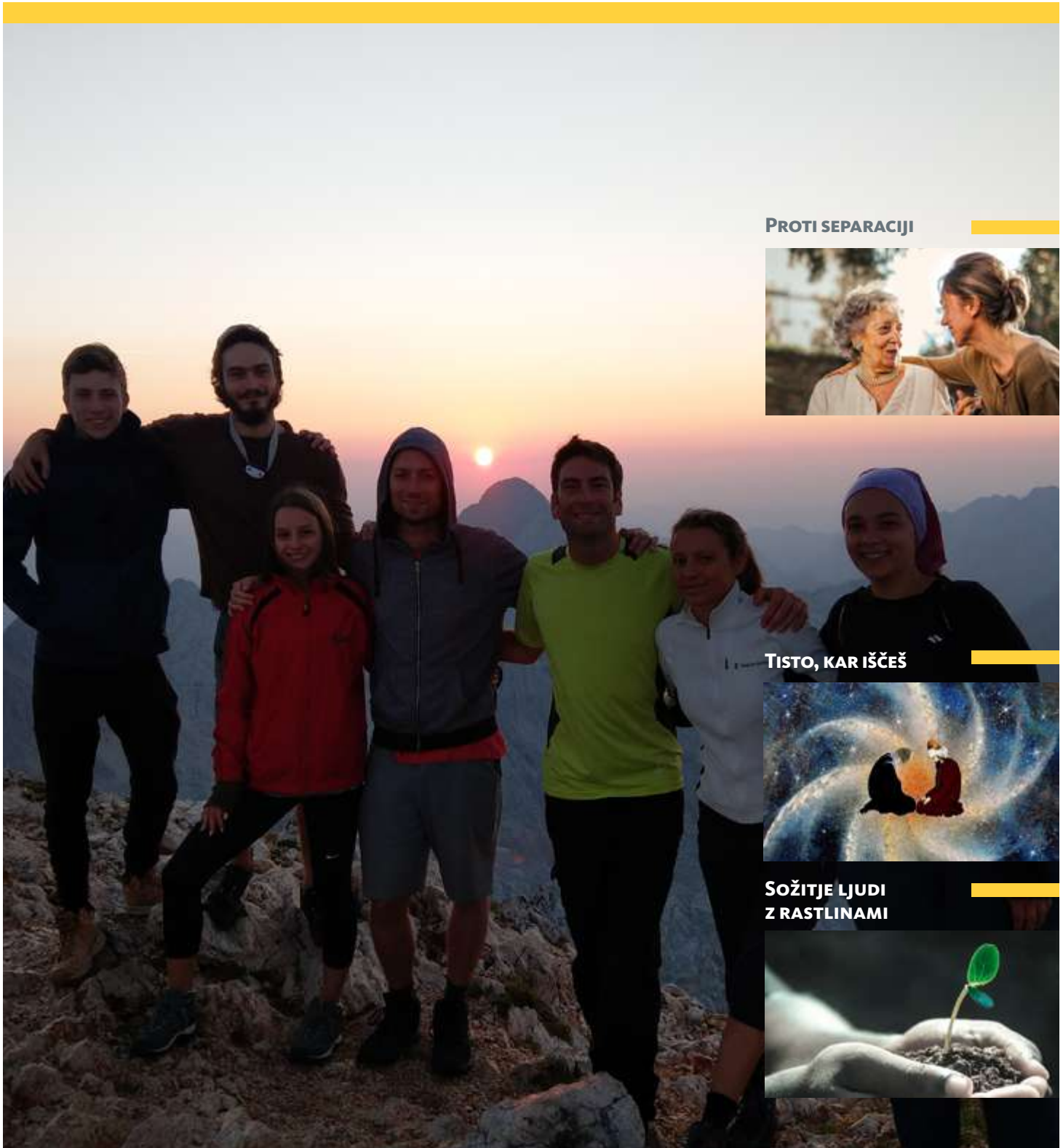

AKROPOLITANEC

ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET

PROTI SEPARACIJI

TISTO, KAR IŠČEŠ

SOŽITJE LJUDI
Z RASTLINAMI

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

Tečaj praktične filozofije

NA FILOZOFIJA
KULTURA
NOVA AKROPOLA PROSTOVOLJSTVO

PREDSTAVITVENO SPLETNO PREDAVANJE: SREDA, 14. 10. 2020, OB 20H
NADALJEVALJNA PREDAVANJA BODO POTEKALA V MANJŠIH SKUPINAH
V LJUBLJANI IN V MARIBORU
INFORMACIJE IN PRIJAVE

AKROPOLITANEC

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

SEPTEMBER 2020 | ŠT. 60

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

01/25 11 487

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

02/620 32 40

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON-ČET 18h-22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitanec@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Prevajalka in lektorica: Klavdija Blažun

Grafična oblikovalka: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

- PSIHOLOGIJA:
PROTI SEPARACIJI
POTREBUJEMO ZAUPANJE 5
- MISTICIZEM:
TISTO, KAR IŠČEŠ 6
- PSIHOLOGIJA:
ORODJE ZA PREGANJANJE
DOLGČASA 10
- NARAVA:
SOŽITJE LJUDI Z RASTLINAMI 12

B E S E D A
U R E D N I K A

"Priložnost dela tatu."

Ta znani rek mi večkrat pride na misel, čeprav ne v dobesednem smislu. Pomeni namreč, da se je priložnosti težko ubraniti. To pa nagovarja vsako pomanjkljivost, ki se skriva v nas in s katero imamo večje ali manjše težave.

Ljubitelj čokolade se ji namreč težje odreče, če jo ima pred nosom in hkrati v bližini nikogar, pred komer bi mu bilo nerodno poseči po njej. Če pa čokolade ni v bližini, torej če priložnosti ni, niti misli "o sladkem grehu" niso neobvladljive.

Odreči se temu, česar nimamo, je enostavno. Odreči se temu, kar imamo ali lahko imamo, pa je težko ...

To ne velja le za fizične razvade. Enako je tudi pri naši izgubi samonadzora na čustvenem in intelektualnem področju.

Če imamo na primer navado poneumljajočega deskanja po internetu, bomo v skušnjavi vsakič, ko bomo stopili v stik s telefončkom in internetno povezavo. Če povezave ni, največkrat ni niti težav, čeprav je lahko negativna nagnjenost skrita v nas.

Tako nepriljavni ljudje načeloma nimajo težav z nezvestobo in revni z razsipnostjo ... To pa preprosto zato, ker ni priložnosti, ki bi ta del aktivirala v nas.

Kaj pa bi bilo, če bi se okoliščine spremenile? Kaj bi bilo, če bi se nam kar nenadoma ponudile zmožnosti ali priložnosti? Takrat bi šele videli, kaj se skriva v nas in koliko imamo svoje notranje konje na vajetih.

Morda je bolje, da nimamo vseh možnosti odprtih. Morda bi bilo življenje za marsikoga težje, če bi jih imel več.

Imeti več možnosti, je namreč blagoslov za tistega, ki zmore s tem dobro upravljati, in prekletstvo za tistega, ki te moči nima. Slednjega se na žalost največkrat ne zavedamo, še posebej, kadar se prednostim pridružijo tudi določene težave, čeprav te težave izhajajo iz iste danosti kot prednosti.

Kdor nima sebe pod nadzorom, bo namreč "posojeno" moč zlorabil, s tem škodil sebi in po navadi tudi drugim. Niti ni nujno, da se škode dovolj zgodaj zavemo, kajti razsežnosti naših dejanj površnemu očesu niso takoj očitne.

"Posojeno" moč ali sposobnost oziroma v splošnem danost pa pravim zato, ker, kakor pravi stoik Epiktet, to, kar v življenju dobimo, nam je dano le v začasno upravljanje. Nekatere fizične, psihične ali zunanje danosti smo prejeli, ker smo že dokazali, da smo dobri upravitelji, in bomo s tem lahko kaj koristnega naredili. Določena "darila usode" pa so nam bila, kljub našim trenutnim nezmožnostim, dana, da bi se soočili z lastnimi šibkostmi na tem področju in se jih naučili nadzorovati; da bi v sebi zgradili novo vrlino, novo moč.

Zato bodimo pozorni na možnosti, ki jih imamo in po katerih izstopamo. Morda so to darila s presenečenjem. Če vidimo, da imamo z njimi poleg prednosti tudi težave, potem je to zagotovo eno od področji, na katerem moramo intenzivneje delati. Paziti bi morali, da ne postanemo sužnji naših prednosti. In se naučiti svoje sicer iskre konje po potrebi tudi zavreti.

Da bomo lahko – tako kot Seneka, ki so mu nekateri očitali, da njegovo razkošno življenje ne gre skupaj s stoicizmom – tudi mi odgovorili: "So tisti, ki bogastvo imajo, in tisti, ki jih bogastvo ima."

Andrej Praček, urednik

PROTI SEPARACIJI POTREBUJEMO ZAU PANJE

DELIA STEINBERG GUZMÁN

Beseda "združiti" (v španskem izvorniku: unir, op. prev.) izvira iz latinskih besed "unus" in "facere", kar pomeni med seboj povezati različne, a med seboj skladne dele na način, da lahko dosežemo harmonično in homogeno celoto. To je proces medsebojnega približevanja, povezovanja – če tega ne bi bilo, potem bi vsak del ali vsako bitje ubralo drugačno smer. To samo po sebi sicer ni napačno, vendar bi te dele ali ta bitja med seboj ločilo, jih postavilo ene nasproti drugim. Brez združevanja bi morali živeti v nenehnem kaosu, v katerem bi bilo zelo težko najti smisel obstoja in njegovih spremenljivih okoliščin.

Bolezen, ki pesti naše zgodovinsko obdobje in katere inkubacija je po naši "zaslugi" potekala dolgo časa, je separatizem, delitev, odprt konflikt med vse manjšimi frakcijami, kar nazadnje privede do konfliktov med posamezniki. To bolezen lahko zasledimo na različnih področjih: političnem, kulturnem, verskem, umetniškem, socialnem pa tudi v družinah. Doživljamo jo lahko na ulicah velikih mest, pot pa si utira tudi v manjša mesta. Nezaupanje je zagospodarilo človekovemu umu, posledica tega pa so nevljudnost, nesramnost, razdražljivost, brezobzirnost, neiskrenost, sebičnost ...

BREZ ZDRUŽEVANJA BI MORALI ŽIVETI V NENEHNEM KAOSU, V KATEREM BI BILO ZELO TEŽKO NAJTI SMISEL OBSTOJA IN NJEGOVIH SPREMENLJIVIH OKOLIŠČIN.

Sobivanje ni mogoče brez velikodušnosti ljubezni in kadar prevladuje samozaverovan občutek, da se svet vrti okoli nas. Za sobivanje moramo razširiti svoje zavedanje in pustiti prostor za vsa živa bitja. Razumeti moramo življenje in vse, kar nas obkroža, ter dojeti neskončnost univerzuma. Poznati in ceniti moramo vse, kar je ... in biti dovolj pogumni, da to, kar smo, delimo z vsemi drugimi. Nihče ne more doseči samoizpolnitve, če ne spoštuje samoizpolnitve drugih.

Dobra mera združevanja je nekaj, kar potrebujemo na splošno vsi kot celota in kot posamezniki. Ponovno moramo oživiti resničnost te velike družine, ki je človeštvo, radost prijateljstva, medsebojnega zaupanja, težnje po dajanju podpore in pomoči, tega, da si ponovno medsebojno pogledamo v oči in v njih najdemo sijoče resnice namesto strah zbujujočih senc.

TISTO, KAR IŠČEŠ

DIPTI SANZGIRI

Vsakdo med nami se v življenju kdaj sreča z glodajočimi vprašanji. Iz njih se rodijo nemir, pomanjkanje resnične sreče in miru, čeprav nimamo nobenega očitnega razloga za takšno počutje. Ta vprašanja so med drugim: "Ali delam, kar bi moral(-a)? Imajo moja dejanja sploh kakšen pomen? Kaj je moj namen?"

Kako bi se odzvali, če bi v takšnih trenutkih prejeli usmeritev, kot je: *"Tisto, kar iščeš, išče tebe."*¹ Ali če bi z vso transcendentno jasnostjo zaslišali odgovor: *"Moja duša je od drugod, v to sem prepričan, in tja se nameravam vrniti."*¹ Bi vas to navdihnilo k raziskovanju, kaj je tisto, kar me išče, od kod prihaja moja duša in katera smer me vodi tja, od koder prihajam?

Tako preprosti, a hkrati zelo globoki odgovori na življenjska vprašanja, ki zahtevajo refleksijo, lahko izvirajo le iz dvignjene zavesti, ki je ne vežejo posvetna gibala, temveč prihajajo iz neobremenjenega uma. To je veljalo za Jalala ud Dina Muhammada Balkhija iz Balha ali rimske Anatolije oziroma Rumija, kot ga večinoma imenujejo v zahodnem svetu. Večina ga pozna kot sufjskega pesnika, učenci sufjskega tradicionalnega izročila kot svojega učitelja, bralci dela Masnavi kot islamskega učenjaka (Masnavi so razprave v 6 delih, ki za vse sufije predstavlja Koran v perzijskem jeziku), za vse učence, ki so predano ljubili svojega učitelja, pa je bil tudi sam zgleden učenec.

Za vsakogar, ki se začenja srečevati z iskanjem tega, kar je resnično, oziroma resnice, je srečanje z Rumijem kot srečanje z oceanom. Ne le zaradi obsega njegovih pisnih del, ki je v

vseh pogledih izjemen, ampak, kar je še pomembneje, zaradi globine, s katero se dotakne skrivnosti življenja. Ko enkrat namočimo noge v te vode, se neizogibno potopimo v globino Rumijeve ljubezni do nas. Iz njegovih zapisov lahko razberemo njegovo trpljenje ob tem, ko nas vidi živeti v neznanju, zgrajenem iz iluzij. Vse, kar nam ponudi, prežemata izredno sočutje in želja, da bi uzrli in izkusili tisto, kar je sam že videl, da bi lahko zapustili temo in se preselili na področje svetlobe.

V tebi je vodnjak.

Ne hodi okoli s praznim vedrom.

*Imaš strugo, ki vodi neposredno do oceana,
a vseeno prosiš za vodo iz majhnega bazena.*

Prosi, da bi ljubezen še bolj zrasla.

V to usmeri vse svoje misli.

Trkaj na notranja vrata, ne druga.

*Do kolen pljuskaš po sveži rečni vodi,
a vseeno prosiš za tuje vreče, napolnjene z vodo.*

*Voda je povsod okoli tebe, a ti vidiš le ovire,
ki te držijo stran od nje.*³

Rumi nam skuša pokazati, kako bogat je naš pravi jaz in kako pomilovanja vredno je stanje, v katerem se tega ne zavedamo. Kot človeštvo srečo neugnano iščemo v zunanjih stvareh, bodisi v pridobivanju materialnega bogastva bodisi v iskanju oblik ljubezni, ki izvira od drugih, oziroma tujega odobranja. Rumi nas opomni, da je to, kar iščemo, v resnici že v nas. Pa tudi, da imamo neposredno povezavo z oceanom. Kako nesmiselno je, da kljub temu vodo še vedno iščemo v zunanjem svetu. Toda o katerem vodometu in katerem oceanu govori?

Človeško življenje ima poseben in enkratni dar – dostop do mentalne iskre, luči, ki nam jo je podarila božanska inteligenca. Če prebudimo tovrstno inteligenco, lahko uvidimo povezanost vsega v življenju, enost, ki se kaže v različnih oblikah. Kot pravijo, je Buda pojasnil, da lahko posameznik s celostnim in globokim razumevanjem ene same pomaranče razume celoten univerzum. Kje naj torej raziskujemo, da bi spoznali in izkusili lepoto, ljubezen, dobroto in pravičnost? V sebi. V trenutku, ko se zazremo vase, ugledamo izvir v nas. Rumi nam govori, kako naj to storimo.

*"Tvoja naloga ni iskanje ljubezni, temveč iskanje ovir, ki si jih pred njo zgradil sam."*¹

Ko začnemo naše popotovanje po tej poti, bomo našli veliko plasti tistega, kar nam je všeč, kar nam ni všeč, bolečine, prizadetosti, jeze, ega in ambicij ... tančic, ki zakrivajo naš pravi jaz, ovir, ki nam onemogočajo biti to, kar v resnici smo. A s tem notranjim raziskovanjem bomo našli tudi sposobnosti, da počasi, a vztrajno te plasti odstranimo.

To potovanje ni enostavno. Zahteva veliko truda pri zbujanju volje, aktivno usmerjanje pozornosti na gibalno, ki usmerja vsako naše dejanje, in boleče poslavljanje od starih navad ter samodejnih odzivov, ki zavirajo naš razvoj in služijo le ohranjanju iluzije stare identitete. Na začetku je izvir v nas lahko neviden, ko pa vedro, ki ga držimo, postane za nas resnično, postanemo od tega izvira odvisni.

*"Če te zaboli vsako drgnjenje, kako naj se tvoje ogledalo zlošči?"*¹

RUMI

Če želite, da se ogledalo zlošči, ga morate biti pripravljeni tisočkrat drgniti z brusilnim papirjem. Da bi grafit postal diamant, mora več milijonov let prestajati močno vročino in pritiske globoko v Zemljini skorji. Brez tega se ne more transformirati.

Kaj bi za nas predstavljalo ta pritisk in vročino? Vsakokrat, kadar se srečamo z vrzeljo med tem, kar razumemo in verjamemo, da bi morali narediti, in tem, kar dejansko naredimo. Najprej se te vrzeli morda sploh ne bomo zavedali. A v trenutku, ko bomo temu posvetili pozornost, se bomo soočili s tem etičnim vprašanjem. Nastal bo konflikt, zbuditi se bo morala volja za izbiro prave poti, da se bo lahko začel boj proti udobje iščoči želji po napačni izbiri. Strinjajmo se na primer s trditvijo, da sta osredotočenost in pozornost ključni za preboj skozi meglico razuma, da bi lahko katerikoli predmet opazovali z jasnostjo. Razum ima naravno težnjo, da razprši in kot metulj leti od ene misli k drugi. Iz tega lahko zaključimo, da moramo svoj razum vzgojiti in se ga naučiti usmerjati. Kljub temu si za razvoj te sposobnosti le redko vzamemo čas in temu ne posvečamo dovolj truda. Zato naš razum še naprej

deluje kot do sedaj. Zavestna odločitev, da se podamo iz cone udobja, je nujna, če se želimo srečati z nepoznanim, neudobnim in resničnim. To gibanje, ta trud in potreba po preseganju strahu ter inertnosti so "loščenje ogledala", o katerem govori Rumi. Brez loščenja ne bomo napredovali, ne bomo spoznali svojega potenciala.

Kdo nam to lahko razloži bolje kot Rumi, potem ko naposled razumemo pot, ki nas vodi iz teme v svetlobo, ko niti bogastvo in slava ne moreta zadržati posameznika. Rumijeva življenjska zgodba je enako navdihujoča kot njegovo pisanje. Rodil se je učenemu očetu, ki je Rumiju predstavil različne vire znanja in številne spoštovane malavije ter sufije tistega časa. Ob zgodnji smrti očeta je Rumi postal vodja medrase v Konji. Pri 34 letih je imel že stotine učencev. V vseh pogledih je imel več kot izpolnjeno življenje: bil je znan, spoštovan, številni pa so ga celo častili. A po enem srečanju s Šamsom, potujočim dervišem, to ni bilo več pomembno.

Med Šamsom in Rumijem se je spletlo tesno prijateljstvo, a tudi odnos med učiteljem in učencem. Rumijevo prvo srečanje z njim je opisano v več različicah. A bistvo vseh je, da je Šams prebil skozi Rumijevo učenost in ga očaral z izkustvenim znanjem o božanskem. Rumijev sin, Šamsad Walad, je pozneje zapisal: "Po srečanju s Šamsom je moj oče plesal cel dan in pel celo noč. Pred tem je bil učenjak, zdaj pa je postal poet. Pred tem je bil esteta, zdaj pa je postal pijan od ljubezni."² To srečanje je Rumija spodbudilo, da zapusti slavno učenjaško življenje in se vnet od ljubezni do svojega učitelja, tistega, ki mu je razodel njegovo dušo ter pravo identiteto, potopi v globoke misterije.

Ko zavestno iščemo, bomo morda uzrli kanček resnice. Pri tem se moramo spopasti z odločitvijo, da zapustimo vse, kar smo poznali do sedaj, in namesto tega sledimo resnici, ki smo jo na novo spoznali. Koliko med nami je sploh zmožnih resnično razmisliti o takšni odločitvi? Globoko smo nave-

zani na naše osebne identitete, ki jih oblikujejo iluzorne in minljive lastnosti. Opredeljujemo se kot uspešni umetniki, odvetniki, zdravniki, ljubeči možje, žene, sinovi, resneži ali ljubitelji zabave, pustolovci ali previdneži itd. S temi identifikacijami se tako zelo omejujemo, da sploh ne vidimo preko njih. Pri tem se soočamo z izzivom, kako uravnovesiti različne vidike našega življenja prek razvoja centra, naše prave identitete, ki bo presegala naše trenutne maske in vloge.

Pravijo, da je Rumi po prvem srečanju s Šamsom padel v polzavestno stanje, iz katerega se je prebudil kot drug človek. V urdujščini se to mistično stanje imenuje "fanaa", uničenje ega. Vse njegove zunanje identitete – učenost, učenci, družina, slava – so se razblinili v prah. Njegovo zavest sta zaobjeli milost in ljubezen do božanskega, ki sta vstopili v njegovo življenje v obliki Šamsa. Tako ljubezen je težko razložiti. Mogoče jo je le doživeti in ujeti v trenutku, ko nam življenje prinese učitelja.

*Pravilo, ki usmerja vse, je:
Pričakuj, da se bo vrnilo vse, kar daješ drugim.*

*Če želiš poznati boga, uživaj v družbi tistih, ki ljubijo.
Če želiš, da nate gledajo kot na velikega človeka,
se nauči kakšne modrosti in jo podeli naprej v več
različicah, kot odgovor na vsako vprašanje.
Če želiš živeti v skladu s svojo dušo, najdi prijatelja,
kot je Šams, in mu ostani blizu.³*

Ta sila ljubezni preobrazi tudi druge ljudi okoli nas. Kajti ko nekoga resnično ljubimo, nismo več ista oseba. Nekaj se spremeni v naši notranjosti. Nenadoma dobrobiti drugega damo prednost pred sabo. V naši družbi smo navadno obsedeni z "jaz" in "moje", ob izkušnji ljubezni do nekoga drugega pa pozabimo nase – doživimo občutek "fanaa". Pri tem seveda ne govorimo o ljubezni kot prehodnem čustvenem vznemirjenju, ampak o ljubezni kot o sili življenja, privlačnosti, enosti.

*Mravlja s pšeničnim semenom hiti po tleh,
po katerih je razprostrta omlatena pšenica,
ob premikanju skozi to neizmerno morje pšenice
se ne zaveda obdajajočega obilja,
saj misli, da je eno pšenično seme vse,
kar je mogoče ljubiti.³*

Tudi sami za objekt ljubezni vzamemo samo eno seme, naš mali svet. Popolnoma slepi smo za prostranost življenja, vse kar je ustvarjeno in kar nam izkazuje ljubezen. Vse v življenju jemljemo za samoumevno. Sonce, reke, drevesa, zaklade matere Zemlje, vse. Zato ti čudeži kar naenkrat ne obstajajo. A če bi prepoznali naravo življenja, ki vseskozi nesebično daje, brez pričakovanja česar koli v zameno, bi nas ta čudež prevzel.

Če nadaljujemo po tej poti, lahko ugotovimo, da smo mi tisti, ki živimo v iluziji ločenosti. Če in ko smo zmožni preseči to iluzijo, se odpreti neomejenim možnostim, se življenje na to večkrat odzove.

*Si slišal, da se je zima končala?
Bazilika in nageljni komaj zadržujejo svoj smeh.
Slavček je po vrnitvi s potepa
postal pevski mojster med vsemi pticami.
Drevesa nanj naslavlajo voščila.
Duša pleše na kraljevem pragu.³*

Zima ločenosti se je končala v mojem notranjem, višjem jazu in globok občutek notranje radosti pomladi je zacvetel. Duša, slavček, je prevzela svojo pravo vlogo gospodarja nad vsemi drugimi vidiki mene: mojimi čustvi, egom, željami in tistim, česar ne maram, tako me vodi po moji poti. Celoten proces drgnjenja je obrodil plodove in v ogledalu sem za kratek čas ugledal svoj pravi jaz.

In ja, to je nedokončan boj – v katerem premagujem svoje šibkosti in zbujam svoje moči ter v trenutkih, ko želi nadzor prevzeti moj ego, prepoznavam svojo pravo identiteto – ves čas, vsakič znova.

Rumi nas znova, zelo ljubeče in z veliko sočutja, opominja:

*Pridi, pridi, kdorkoli že si,
potepuh, oboževalec, ljubitelj odhodov,
to ni karavana obupa,
nič ne pomeni, če si prelomil svoje obljube že tisočkrat prej,
še vedno in ponovno
pridi, znova pridi.³*

Viri: 1. Jalaluddin Mevlana Rumi Quotes./ Citati Jalaluddina Mevlane Rumija 2. Star, Jonathan. Rumi: In the Arms of The Beloved. Penguin USA (2008). / Star, Jonathan. Rumi: V rokah ljubljenega. Penguin USA (2008). 3. Barks, Coleman. Rumi: The Book of Love. HarperOne (2005). / Barks, Coleman. Rumi: Knjiga ljubezni. HarperOne (2005).

ORODJE ZA PREGANJANJE DOLGČASA

PAUL SAVAGE

Dolgčas je nekaj, kar nam je vsem znano, vendar smo se v našem vse bolj tehnologiziranem svetu vse manj zmožni srečati z njim in mentalno stanje, ki ga povzroči, izkoristiti za kreativnost, učenje ali zavesten razvoj.

Vsem nam je znana kompulzivna nuja, da se zazremo v svoje telefone, čim se znajdemo sami ali čakamo na avtobus, ali celo v restavraciji, če so drugi zapustili mizo. Telefon je postal nova cigareta, ki si jo "prižgemo", da bi lažje premostili družbeno nelagodje ali dolgčas.

Beseda dolgčas (v angleškem izvorniku: boredom, op. prev.) se lahko primerja s svedrom (v angleškem izvorniku: boring tool, op. prev.) – oziroma, natančneje, vrsto svedra, ki se postopoma in s ponavljajočim se vrtenjem zadre v trdno skalo. Ta povezava se zdi prav na mestu, saj so telefoni v številnih pogledih za nas postali nekakšni "svedri" oziroma "orodja za preganjanje dolgčasa". To je orodje, za katero se nam zdi, da nam pomaga premostiti dolgčas, toda, ironično, je prav telefon tisti, zaradi katerega nam je pogosto dolgčas. Z drsnim gumbom se premikamo skozi slike in vsebino, ki v najboljšem primeru terjajo našo spontano pozornost, a najpogosteje to počnemo zaradi površinske tolažbe, da v tem najdemo stimulacijo, ne priznamo pa si, da nam je dolgčas.

**"ČE NAM JE DOLGČAS, POTEM IMAMO
MOŽNOST, DA USTVARIMO NEKAJ, KAR BO TA
PROSTOR ZAPOLNILO."**

Že pokojni Mark Fisher, teoretik kulture in filozof, je v svojem blogu "K punk" zapisal: "Dolgčas je bil izziv, zapoved in priložnost. Če nam je dolgčas, potem imamo možnost, da

ustvarimo nekaj, kar bo ta prostor zapolnilo." Toda v nadaljevanju pravi: "Kapitalistične korporacije si močno prizadevajo, da bi nas povabile k interakciji, k ustvarjanju lastnih vsebin, k pridružitvi razpravam. Zdaj ni več niti opravičila niti priložnosti za dolgčas."

Kot poudarja Fisher, ta prostor, ki ga je ustvaril dolgčas, je bil zapolnjen s tehnologijo, ki vse bolj otežuje razmišljanje in uporabo lastnih sredstev in mentalne energije, potrebne za voljno pozornost. Dolgčas na osnovni ravni lahko izkoristimo kot pozitivno moč za določeno dejanje, toda to lahko vodi v višje ravni prizadevanja, ki izostri um prek fokusa in

imaginacije ter tako omogoči bolj prebujeno zavest in hrano za posameznikov globlji jaz.

Tehnologija in zlasti družbeni mediji so dobri predvsem v tem, da lahko mojstrsko zadostijo naši spontani pozornosti. Prav zato smo tako navajeni, da sežemo po telefonu, čim se ponudi priložnost (pa tudi takrat, kadar bi morali biti pozorni na kaj drugega).

Nove vsebine, ki so nam postrežene vsako sekundo, uspešno odganjajo "dolgčas", ki nas tako utruja in pred katerim tako trepetamo. Toda, ironično, ravno ta objestna potreba našega ega, da se ubrani pred dolgčasom, in njegova želja po nenehni stimulaciji sta tisto, kar nas drži v krempljih tesnobe občutka dolgočasje ter nam onemogoča osredotočenost in navsezadnje zadovoljstvo.

Zato se moramo uriti ne le v tem, da prenehamo posegati po "orodju za preganjanje dolgčasa", temveč se moramo na stanje dolgočasje naučiti gledati z druge plati. Po definiciji je zdolgočasnost čustveno stanje, ki ga doživljamo, kadar nas ne zanima to, kar se dogaja okoli nas, ali to, kar počnemo. Toda če to spremenimo s pozornostjo in imaginacijo, začnemo ceniti te trenutke kot priložnosti za večje zavedanje. Čakanje na avtobusni postaji je lahko priložnost, da opazujemo minevanje časa, kar pogosto spregledamo, s pozornostjo pa lahko pridobimo širše zavedanje svojega okolja, vpijamo vase, to kar vidimo in slišimo, brez sodbe ali objektivnega razmišljanja. Na ta način vse, kar se nam je zdelo banalno, trivialno ali dolgočasno, nenadoma uzremo v novi luči. Te trenutke "brez dogajanja" se lahko naučimo doživljati kot globoke in poetične ter tako postanemo priča kompleksni realnosti našega obstoja, ki je vse prej kot dolgočasen. 🌿

TRENTKE "BREZ DOGAJANJA" SE LAHKO NAUČIMO DOŽIVLJATI KOT GLOBOKE IN POETIČNE TER TAKO POSTANEMO PRIČA KOMPLEKSNI REALNOSTI NAŠEGA OBSTOJA.

SOŽITJE LJUDI Z RASTLINAMI

GARETH KINSELLA

V procesu razvoja življenja na Zemlji je prišlo do koevolucije rastlin in ljudi, pri čemer je ključno vlogo pri tej simbiozi najverjetneje igralo udomačevanje rastlin. Nekateri antropologi menijo, da so morali mesojedi lovci in nabiralci, preden se je začelo udomačevanje rastlin, med sušami poiskati alternativne možnosti preživetja in se posledično naučiti uskladiti s sezonskimi cikli. Sčasoma so si zapomnili, kje rastejo določene rastline, prepoznali znake, kdaj jih je najbolje jesti, in katere rastline izzovejo določene fiziološke in psihološke odzive. Ljudje naj bi se tako postopoma naučili gojitvenih tehnik, da bi zadovoljili svoje potrebe, ter tako ustvarili medsebojno odvisnost z rastlinami.

Če zmanjšamo merilo obstoja Zemlje s 4,6 milijarde let na 46 let, bi kopenske rastline obstajale skoraj tri tedne, dinozavri bi izumrli pred skoraj tremi dnevi, ljudje pa bi prispeli v zadnjih 4 urah. V zadnji minuti bi od nabiralcev in lovcev prešli na preobrazbo več kot 35 % zemeljske površine v kmetije in udomačevanje rastlin za številne namene, kot so hrana, oblačila in gradbeni materiali.

Z zmožnostjo človeštva, da v okviru civilizacij, industrije in tehnološkega napredka spremeni zemeljsko površje, bi bilo enostavno domnevati, da imamo ljudje očitno prednost pred drugimi živimi bitji in smo tako alfa prebivalci Zemlje.

Pa vendar, kot ocenjujejo arheološki podatki, kopenske rastline obstajajo približno 470 milijonov let dlje kot ljudje. Prilagoditve, prefinjenost in neverjetne sposobnosti, ki so jih rastline razvile za preživetje, so dosežki, ki si vsekakor zaslužijo priznanje. Samo zato, ker rastline ne zmorejo pisati poezije, izdelovati elektronskih naprav ali fotografirati, ne pomeni nujno, da so razsežnosti rastlinske inteligence manj vredne v primerjavi s človeškimi. Smo potomci, ki stojijo na ramenih obsežne evolucije rastlin.

Pokojni etnobotanik in avtor, Terence McKenna, je nekoč dejal: "Rastline so za raznašanje semen začele vključevati živali. To je izjemno ustvarjalna rešitev za zelo velik problem, s katerim so se soočale."

Naj bo za šalo ali za res, naša odvisnost od rastlin je nesporna: od tvorjenja kisika, ki ga dihamo, do skladiščenja ogljika, zagotavljanja zdravil, hrane, zavetja, oblačil itd. Ljudje smo bili skozi vsa obdobja zagotovo dejavni udeleženci pri raznašanju semen in vrst po vsem svetu. Prek semenskih bank in botaničnih središč, kot je Kew Gardens v Londonu, zagotavljamo zatočišče in ohranitev ogroženim vrstam.

Nekateri najzgodnejši zabeleženi udomačeni pridelki so bili smokve, lan, pšenica in grah, ki segajo celo do 9. tisočletja pred našim štetjem. Ta odkritja so bila najdena na območju, znanem kot rodovitni polmesec, ki se je raztezal od Nila do rek Evfrat in Tigris na Bližnjem vzhodu. Brez kmetijstva je malo verjetno, da bi ljudje ustvarili civilizacije, saj so s tem pridobili čas, ki so ga lahko uporabili za razvoj na drugih področjih, namesto da bi se morali osredotočati na iskanje hrane in lov.

Simbiozo med ljudmi in rastlinami lahko opazimo tudi v molekularni sestavi rastlin, ki posnema ključne človeške presnovke. Čeprav poznamo zdravila rastlinskega izvora in njihove učinke že tisočletja, je farmacevtski industriji uspelo izolirati in patentirati rastlinske učinkovine šele v 20. stoletju ter prek takih odkritij posledično proizvajati sintetična zdravila.

V 18. stoletju je bil pionirski botanik Carl Linné ena pomembnejših oseb, saj je z razvrstitvijo rastlin spremenil naš odnos do njih. Če ne poznamo imena stvari, izgine tudi naše

znanje o njih. Linné je menil, da bi moralo biti naravno gospodarstvo tudi temelj našega. Dejal je, da je ekonomist brez znanja o naravi kot fizik brez znanja matematike.

Te besede imajo danes veliko moč, saj se je v zadnjih dveh stoletjih, zlasti od začetka britanske kmetijske revolucije, naš simbiotični odnos z rastlinami korenito spremenil v lažni občutek lastništva in izkoriščanje naravnih virov za potrebe kapitalizma.

Masovna industrializacija je kmeta in naravne postopke nadomestila z umetnimi posegi, pri čemer se uporabljajo stroji, genska modifikacija, umetna gnojila in pesticidi, ki pa imajo dobro znane negativne vplive na okolje.

Metod kmetovanja, kot je vzgoja monokultur, ki povzroča obsežno krčenje gozdov in uničuje ekosisteme skupaj z njihovo biotsko raznovrstnostjo, ni možno izvajati brez uničujoče uporabe umetnih sredstev. Rastline potrebujejo za uspevanje raznovrstne ekosisteme, saj naravno ne morejo preživeti kot monokultura. Z odstranjevanjem dreves odstranjujemo tudi vir ogljika in potrebno osenčenost tal. Zemlja se posledično izsuši in postane nerodovitna, revna s hranili, ki so osnova vsakega ekosistema.

Na srečo v zadnjem desetletju narašča zavedanje o potrebi po bolj etičnih in celostnih praksah, kot so na primer permakultura, biodinamično kmetovanje in agrogozdarstvo, ki se jim pridružujeta uporaba trajnostnih prijemov in možnost recikliranja materialov, ki bi nadomestili proizvodnjo plastike, rudarstvo in hidravlično lomljenje kamnin pod površjem. Ali bodo ti dejansko vključeni v svetovno industrijo, pa je povsem drugo vprašanje.

Linné je morda želel reči, da če pri delu z rastlinami spoštujemo njihove potrebe, lahko one poskrbijo tudi za naše. Naš odmik od harmonične simbioze lahko privabi bolezni in ogrozi ne samo rastline, ampak tudi celotno življenje na Zemlji.

"NAJMODREJŠI IN NAJPLEMENITEJŠI UČITELJ JE NARAVA SAMA."

LEONARDO DA VINCI

KRATEK SPLETNI TEČAJ
MODROST IN SIMBOLIZEM
STARODAVNEGA EGIPTA

BESEDE MODROSTI (25. 9. 2020)
MITI IN SIMBOLI (2. 10. 2020)
ŽIVLJENJE PO SMRTI (9. 10. 2020)

INFORMACIJE IN PRIJAVE

KNJIGE IN REPLIKE V PRODAJI

Knjige in replike lahko kupite v prostorih Nove Akropole.

Lahko jih naročite tudi preko maila na info@akropola.org.

NAŠE KNJIGE

130 x 205 mm
104 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

130 x 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

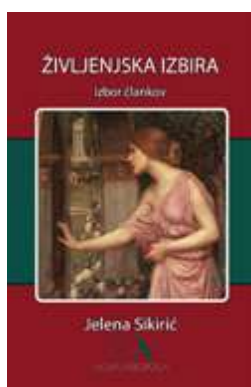
130 x 205 mm
176 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

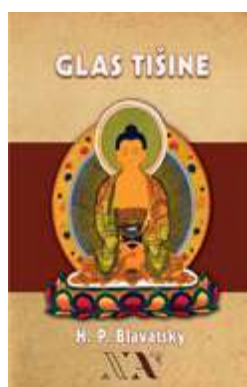
130 x 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
64 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
159 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

130 x 205 mm
102 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

105 x 148 mm
32 STRANI
MEHKA VEZAVA
CENA: 2 €

ARHEOLOŠKE REPLIKE

Arheološke replike so kopije motivov iz različnih časovnih in kulturnih obdobj in predstavljajo kulturno dediščino človeštva. Vsak posamičen izdelek je izdelan v ateljeju Nove Akropole. Vsaka replika ima tudi simboličen pomen, zato je lahko odlično darilo.

Cenik replik

Grčija in Rim

Slovenija

**BITI MORAMO PRIPRAVLJENI, DA SE ODPOVEMO
ŽIVLJENJU, KI SMO GA NAČRTOVALI, DA BI ZAŽIVELI
ŽIVLJENJE, KI ČAKA NA NAS.**

JOSEPH CAMPBELL

www.akropola.org